

Sygn. akt III AUa 1310/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 5 lutego 2013 r.

Sąd Apelacyjny - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Gdańsku

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Grażyna Czyżak
Sędziowie:	SSA Barbara Mazur SSA Daria Stanek (spr.)
Protokolant:	Wioletta Blach

po rozpoznaniu w dniu 5 lutego 2013 r. w Gdańsku

sprawy L. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji L. L.

od wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 29 maja 2012 r., sygn. akt VI U 3129/11

- I. zmienia zaskarżony wyrok i przyznaje wnioskodawcy L. L. prawo do emerytury od dnia 13 listopada 2011 r.;
- II. stwierdza, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji;
- III. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz wnioskodawcy L. L. kwotę 150,00 (sto pięćdziesiąt 00/100) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu za II instancję.

Sygn. akt III AUa 1310/12

Uzasadnienie:

Decyzją z dnia 3 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił przyznania ubezpieczonemu L. L. prawa do emerytury.

Ubezpieczony złożył odwołanie od tej decyzji, wnosząc o jej zmianę poprzez przyznanie mu prawa do emerytury.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. wniósł o oddalenie odwołania podtrzymując dotychczasowe stanowisko.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy – Wydział VI Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z dnia 29 maja 2012 r. oddalił odwołanie L. L..

Sąd Okręgowy orzekał w oparciu o następujące ustalenia faktyczne i rozważania prawne:

Ubezpieczony L. L. (urodzony dnia (...)), dnia 26 sierpnia 2011 roku złożył wniosek o przyznanie prawa do emerytury. Organ rentowy uznał za udokumentowany staż ubezpieczeniowy na dzień 31 grudnia 1998 roku w wymiarze 26 lat, 11 miesięcy i 16 dni. Do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach zaliczono okres zatrudnienia od 4 września 1978 r. do 31 maja 1983 r. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. w I., tj. 4 lata 8 miesięcy i 27 dni. Ubezpieczony nie jest członkiem OFE.

Ubezpieczony L. L. w okresie od dnia 23 października 1971 r. do dnia 30 kwietnia 1977 r. był zatrudniony w (...) S.A. w I. na stanowisku blacharza, przy bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń. Wykonywał prace blacharskie, np. wymieniał blachy przy agregacie. Ponadto zajmował się konserwacją agregatów, pracami remontowymi zbiorników po substancjach chemicznych. Pracował na oddziale chlorek wapnia 2. Wszystkie prace były wykonywane podczas ciągłości produkcji. Powód pracował również na stanowisku aparatowego, tj. zajmował się produkcją sody i innych węglanów, kredy, luków i wodorotlenków. Powód otrzymywał dodatek w postaci zup regeneracyjnych. W w/w okresie ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

W okresie od 10 października 1983 r. do 31 maja 1991 r. ubezpieczony był zatrudniony w (...) Zakładach (...) z siedzibą w P.. W okresie od dnia 10 października 1983 r. do dnia 28 lutego 1985 r. wykonywał prace konserwatora maszyn i urządzeń. Pracował również jako formierz płyt, wówczas obsługiwał stację zasypową tzn. regulował ilość paździerza nasypywaną do form, od jego pracy zależała grubość płyt paździerzowych. Jako konserwator ubezpieczony miał dozór nad wentylatorami do oczyszczania paździerzy z kurzu na halach produkcyjnych. Powód pracował na Wydziale Wytwórni (...), gdzie unosiły się opary kleju. Na wydziale pracowało około 20 osób. Pracując jako formierz powód obsługiwał prasę do prasowania płyt. Miała ona 12 półek i naraz było prasowanych 12 płyt przy wysokiej temperaturze. W okresie od 10 października 1983 r. do 28 lutego 1985 r. ubezpieczony wykonywał pracę w szczególnych warunkach zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Od 1 marca 1985 r. powód pracował jako ślusarz - ostrzacz na wydziale płyt paździerzowych. Wówczas ostrzył piły tarczowe, które były potrzebne do produkcji.

Jako ślusarz pracował przy naprawach bieżących i usuwał awarie różnych maszyn na wydziale.

Pracując w L. powód otrzymywał 0,5 litra mleka przez cały okres pracy oraz dodatek pieniężny do pensji.

Ubezpieczony łącznie w warunkach szczególnych pracował przez 11 lat, 7 miesięcy i 22 dni.

W okresie od dnia 13 marca 2009 r. do dnia 12 listopada 2011 r. powód był zatrudniony w Agencji Ochrony P.U.H. (...) L. B.w B.. Od dnia 13 listopada 2011 r. ubezpieczony nie pozostaje w zatrudnieniu.

Sąd Okręgowy wskazał, że powyższy stan faktyczny ustalił w oparciu o okoliczności bezsporne, zeznania świadków M. D. i T. O., zeznania ubezpieczonego oraz dokumenty znajdujące się w aktach emerytalno - rentowych ZUS oraz w aktach osobowych i aktach niniejszej sprawy. Sąd uznał zeznania świadków za wiarygodne. Świadkowie dokładnie opisali charakter wykonywanej przez ubezpieczonego pracy w Zakładach (...) z siedzibą w P., nadto w tym samym czasie byli zatrudnieni w tym zakładzie. Zeznania świadków były jasne, logiczne, korespondowały ze sobą. Świadkowie nie mieli żadnego interesu w zeznawaniu nieprawdy, są osobami obcymi dla ubezpieczonego. Dokładnie określili oni charakter pracy wykonywanej przez odwołującego się.

Sąd uznał również za wiarygodne dowody z akt emerytalno - rentowych ZUS, akt osobowych ubezpieczonego i dokumentów znajdujących się w aktach niniejszej sprawy, albowiem żadna ze stron nie kwestionowała ich autentyczności, zatem Sąd również uznał je za wiarygodne dowody.

Sporną pozostawała okoliczność, czy ubezpieczony przez okres co najmniej 15 lat był zatrudniony w warunkach szczególnych, czy taki charakter miało zatrudnienie ubezpieczonego we wskazywanym przez niego okresie.

Sąd Okręgowy dokonał oceny omówionego wyżej stanu faktycznego w kontekście przepisów art. 184 i 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego oraz rozwiązania stosunku pracy - w przypadku ubezpieczonego będącego pracownikiem (art. 184 ust. 2 ustawy).

Zgodnie z treścią art. 32 ust 1 cytowanej wyżej ustawy ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat

dla kobiet).

Dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w cytowanym wyżej przepisie, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Z kolei przepisy rozporządzenia wykonawczego z dnia 7 lutego 1983 r., które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 w/w ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia lub w świadectwie pracy.

W przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z w/w artykułami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe.

Sąd nie jest związany środkami dowodowymi określonymi dla dowodzenia przed organem rentowym.

Mając na względzie powyższe Sąd Okręgowy stwierdził, że przeprowadzone postępowanie dowodowe pozwala na stwierdzenie, iż ubezpieczony w okresie od dnia 23 października 1971 r. do dnia 30 kwietnia 1977 r. stale i w pełnym

wymiarze czasu pracy wykonywał prace wymienione w wykazie „A” w dziale XIV poz. 25 (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń oraz prace budowlano-montażowe i budowlano-remontowe na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie) w/w rozporządzenia, które są pracami o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Ponadto w okresie od dnia 10 października 1983 r. do dnia 28 lutego 1985 r. wykonywał prace konserwatora maszyn i urządzeń, tj. wykonywał pracę w warunkach szczególnych w rozumieniu cytowanego przepisu art. 184 ust. 1 w/w ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz w/w rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Wykonywana przez niego praca wymieniona jest również w wykazie „A” w dziale XIV poz. 25 (bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń) w/w rozporządzenia i jest pracą o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Sąd I instancji przypomniał, że ubezpieczony wskazał, iż od 1 marca 1985 r. pracował w (...) Zakładach (...) z siedzibą w P. na stanowisku ślusarza. Stanowisko to nie jest jednak wymienione w w/w rozporządzeniu. Sąd Okręgowy podkreślił wobec tego, iż z przywileju przejścia na emeryturę w niższym wieku emerytalnym, przysługującego pracownikom zatrudnionym w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, mogą korzystać wyłącznie pracownicy, którzy rzeczywiście byli zatrudnieni stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w szkodliwych warunkach pracy. Nie jest dopuszczalne uwzględnienie do okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, innych wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika (tak też SN w wyroku z dnia 4 czerwca 2008 roku, sygn. akt II UK 306/07).

Wobec powyższego Sąd I instancji uznał, że okoliczności wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy nie zostały potwierdzone. Ubezpieczony udowodnił jedynie 11 lat, 7 miesięcy i 22 dni pracy w warunkach szczególnych, co nie jest wystarczające do przyznania wcześniejszej emerytury. Nie sposób uznać zatem, by ubezpieczony przez okres 15 lat stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477 (14) § 1 k.p.c. oddalił odwołanie ubezpieczonego.

Apelację od wyroku wywiódł ubezpieczony, zarzucając:

1. Sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału

przez przyjęcie, że ubezpieczony nie udowodnił wymaganego 15 - letniego okresu pracy w szczególnych warunkach,

2. Naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez nierozważenie wszechstronnie całego zebranego materiału dowodowego we wszystkich aspektach i arbitralne przyjęcie, że wystąpiły przesłanki uniemożliwiające uznanie wykonywania przez ubezpieczonego pracy w warunkach szczególnych w okresie od 01 marca 1985 r. do 31 maja 1991 r. na Wydziale Płyt Paździerzowych w (...) Zakładach (...) w P..

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i przyznanie ubezpieczonemu prawa do emerytury oraz o zasądzenie od ZUS Oddział w B.na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu według norm przepisanych, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia i o przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania - przy uwzględnieniu kosztów postępowania odwoławczego.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż nie akceptowana jest przez niego ocena Sądu I instancji o nieuznaniu okresu zatrudnienia w Wydziale Wytwórni (...) w (...) Zakładach (...) w P. na stanowisku ślusarz -ostrzarz jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach z tego powodu, że stanowisko to nie jest wymienione wprost w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w sytuacji gdy z ustaleń Sądu wynika, że ubezpieczony przez cały okres

zatrudnienia tj. od 10 października 1983 r. do 31 maja 1991 r. pracował stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w Wydziale Wytwórnii (...) w (...) Zakładach (...) w P., gdzie unosiły się opary kleju, a także innych związków chemicznych. Wydział Wytwórnia (...) to wydział będący w ruchu, na którym jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, które są pracami o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości.

Przez cały okres zatrudnienia w Wydziale Wytwórnii (...) ubezpieczony otrzymywał dodatek za pracę w warunkach uciążliwych oraz 0,5 litra mleka. Praca ubezpieczonego na stanowisku ślusarza - ostrzarza polegająca na bieżącym ostrzeniu pił tarczowych i innych narzędzi w ciągu technologicznym produkcji płyt paździerzowych, wykonywana bezpośrednio przy tych urządzeniach, stale i bezpośrednio przy stanowiskach wymienionych w wykazie, była pracą wykonywaną przez ubezpieczonego w szczególnych warunkach zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy. Była to praca wymieniona w ocenie odwołującego w wykazie „A” w dziale XIV poz. 25 rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w przepisach resortowych tj. zarządzeniu Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie prac wykonywanych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego - stanowisko ostrzarza i ślusarza (dział III poz. 78 pkt 2 i 4 oraz dział VII poz. 2 pkt l).

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja L. L. skutkuje zmianą zaskarżonego wyroku i przyznaniem wnioskodawcy prawa do emerytury od dnia 13 listopada 2011 r.

Przedmiotem sporu między stronami było, czy wnioskodawca spełnia kumulatywne przesłanki warunkujące nabycie prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (j. t. Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), w szczególności przesłankę 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych.

Podkreślenia wymaga, że na etapie postępowania apelacyjnego sporny między stronami pozostawał jedynie okres zatrudnienia wnioskodawcy od dnia 1 marca 1985 r. do dnia 31 grudnia 1998 r., albowiem Sąd I instancji zaliczył L. L. do stażu pracy w warunkach szczególnych okres zatrudnienia w (...) S. A. w I. od dnia 23 października 1971 r. do dnia 30 kwietnia 1977 r. oraz okres zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w P. – od dnia 10 października 1983 r. do dnia 28 lutego 1985 r., a pozwany organ rentowy nie kwestionował powyższych ustaleń.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego we wskazanym powyżej zakresie Sąd Okręgowy, na podstawie zasadniczo prawidłowo ustalonego stanu faktycznego, poczynił błędne rozważania prawne, co skutkowało niewłaściwą subsumcją ustaleń faktycznych pod odpowiednie dyspozycje przepisów prawa materialnego i nieuzasadnionym oddaleniem odwołania wnioskodawcy, spełniającego przesłanki ustalenia mu prawa do emerytury w wieku emerytalnym obniżonym z uwagi na wykonywanie pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Okręgowy odmówił mianowicie zakwalifikowania zatrudnienia wnioskodawcy w okresie od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1998 r. na stanowisku ślusarza - ostrzarza jako pracy w warunkach szczególnych wskazując, że praca ślusarza nie jest wymieniona w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Uszło przy tym uwadze Sądu I instancji, że dla oceny, czy pracownik wykonywał pracę w warunkach szczególnych nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, ale rodzaj powierzonej mu pracy (por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638). W tym zaś zakresie Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca zajmował się ostrzeniem pił oraz naprawami bieżącymi

i usuwaniem awarii maszyn na Wydziale Wytwórnii (...). Dodatkowo należy wskazać, że z zeznań wnioskodawcy i świadków wynika, iż L. L. w trakcie całego okresu zatrudnienia w (...) Zakładach (...) w P. pracował na tej samej hali, gdzie produkowane były płyty paździerzowe i gdzie unosiły się opary formaldehydu oraz pyłki paździerzu. Jako

ślusarz usuwał awarie przy maszynach. Była to praca przy maszynach w ruchu w tracie produkcji. Nadto, angaż ubezpieczonego z dnia 6 listopada 1989 r. (k. 23 akt osobowych) potwierdza, że z dniem 2 listopada 1989 r. zostało mu powierzone stanowisko ślusarza – konserwatora maszyn i urządzeń.

Mając na uwadze powyższe Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że sporny okres zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Zakładach (...) w P. od 1 marca 1985 r. do 31 grudnia 1998 r. należy uwzględnić w stażu pracy wnioskodawcy w warunkach szczególnych. Praca ta, podobnie jak uznane przez Sąd I instancji zatrudnienie wykonywane we wcześniejszym okresie, polegała bowiem na bieżącej konserwacji agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie, a mianowicie prace formowacza płyt w oddziałach płyt (pkt 25 Działu XIV oraz pkt 6 Działu VII wykazu A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze; poz. 1 pkt 25 Działu XIV oraz poz. 4 pkt 6 Działu VII wykazu A zarządzenia Nr 7 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 7 lipca 1983 r. w sprawie prac wykonywanych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w zakładach pracy resortu przemysłu chemicznego i lekkiego).

Przyczyną decydującą o uznaniu spornego okresu zatrudnienia jako okresu pracy w warunkach szczególnych jest fakt wykonywania przez L. L. obowiązków pracowniczych w narażeniu na czynniki szkodliwe dla zdrowia, przy czym – co należy podkreślić – zarówno przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., jak i przepisy zarządzenia resortowego wyraźnie wskazują, że jest pracą w warunkach szczególnych bieżąca konserwacja agregatów i urządzeń na oddziałach będących w ruchu, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie. Głównym motywem przyświecającym ustawodawcy w stworzeniu instytucji przewidzianej w art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z FUS było przy tym założenie, że praca wykonywana w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku przyczynia się do szybszego obniżenia wydolności organizmu, dlatego też osoba wykonująca taką pracę ma prawo do emerytury wcześniej niż inni ubezpieczeni.

Za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się więc pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu

na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Praca w warunkach szczególnych to natomiast praca, w której pracownik w znaczny sposób jest narażony na niekorzystne dla zdrowia czynniki.

Mając na względzie powyższe, Sąd Apelacyjny działając na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i przyznał L. L. prawo do emerytury

od dnia 13 listopada 2011 r. tj. od dnia następującego po rozwiązaniu przez wnioskodawcę stosunku pracy (art. 100 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS), jak w pkt I sentencji wyroku.

W pkt II sentencji wyroku Sąd odwoławczy stwierdził, iż organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Zgodnie z brzmieniem art. 118 ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Organ odwoławczy, wydając orzeczenie, stwierdza odpowiedzialność organu rentowego. Przez wyjaśnienie „ostatniej niezbędnej okoliczności” trzeba rozumieć wyjaśnienie ostatniej okoliczności koniecznej do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności, gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu

świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność, choćby nie można było mu zarzucić niestaranności w wykładni i zastosowaniu prawa (por. wyrok Sądu Najwyższego z 25 stycznia 2005 r., sygn. akt I UK 159/04, OSNP nr 19/2005, poz. 308). Wydanie jednak błędnej decyzji w sytuacji, gdy organ rentowy nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie prawa wnioskodawcy do żądanego świadczenia, nie skutkuje obciążeniem organu odpowiedzialnością z tego tytułu. Skoro zatem w niniejszej sprawie do ustalenia prawa L. L. do emerytury doszło dopiero na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania sądowego, w szczególności na podstawie zeznań świadków, niedopuszczalnych w postępowaniu przed organem rentowym, Sąd odwoławczy nie znalazł podstaw do stwierdzenia odpowiedzialności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

W pkt III sentencji wyroku Sąd Apelacyjny zasądził od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. na rzecz wnioskodawcy L. L. kwotę 150,00 zł tytułem zwrotu kosztów za II instancję, działając na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 2 ust. 1 i 2 oraz § 13 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. Nr 163, poz. 1348 ze zm.) w zw. z art. 36 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (j.t. Dz. U. z 2010 r. Nr 90, poz. 594

ze zm.).